

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-602 / 964

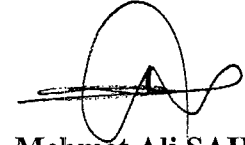
Ankara

5 / 3 / 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 4/3/2003 tarihinde kararlaştırılan "Tebliğat Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Başbakan V.

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.C.M.M. BAŞKANLIĞI	
1. Sıra No.	
2. Sıra No.	
3. Sıra No.	
4. Sıra No.	
5. Sıra No.	
6. Sıra No.	
7. Sıra No.	
8. Sıra No.	
9. Sıra No.	
10. Sıra No.	
11. Sıra No.	
12. Sıra No.	
13. Sıra No.	
14. Sıra No.	
15. Sıra No.	
16. Sıra No.	
17. Sıra No.	
18. Sıra No.	
19. Sıra No.	
20. Sıra No.	
21. Sıra No.	
22. Sıra No.	
23. Sıra No.	
24. Sıra No.	
25. Sıra No.	
26. Sıra No.	
27. Sıra No.	
28. Sıra No.	
29. Sıra No.	
30. Sıra No.	
31. Sıra No.	
32. Sıra No.	
33. Sıra No.	
34. Sıra No.	
35. Sıra No.	
36. Sıra No.	
37. Sıra No.	
38. Sıra No.	
39. Sıra No.	
40. Sıra No.	
41. Sıra No.	
42. Sıra No.	
43. Sıra No.	
44. Sıra No.	
45. Sıra No.	
46. Sıra No.	
47. Sıra No.	
48. Sıra No.	
49. Sıra No.	
50. Sıra No.	
51. Sıra No.	
52. Sıra No.	
53. Sıra No.	
54. Sıra No.	
55. Sıra No.	
56. Sıra No.	
57. Sıra No.	
58. Sıra No.	
59. Sıra No.	
60. Sıra No.	
61. Sıra No.	
62. Sıra No.	
63. Sıra No.	
64. Sıra No.	
65. Sıra No.	
66. Sıra No.	
67. Sıra No.	
68. Sıra No.	
69. Sıra No.	
70. Sıra No.	
71. Sıra No.	
72. Sıra No.	
73. Sıra No.	
74. Sıra No.	
75. Sıra No.	
76. Sıra No.	
77. Sıra No.	
78. Sıra No.	
79. Sıra No.	
80. Sıra No.	
81. Sıra No.	
82. Sıra No.	
83. Sıra No.	
84. Sıra No.	
85. Sıra No.	
86. Sıra No.	
87. Sıra No.	
88. Sıra No.	
89. Sıra No.	
90. Sıra No.	
91. Sıra No.	
92. Sıra No.	
93. Sıra No.	
94. Sıra No.	
95. Sıra No.	
96. Sıra No.	
97. Sıra No.	
98. Sıra No.	
99. Sıra No.	
100. Sıra No.	

GENEL GEREKÇE

Türk yargı sistemiyle ilgili en önemli şikâyetlerden biri de yargının yavaş işlemesidir. Yargının yavaş işlenmesi ise toplumda hukuk sistemine duyulan güveni önemli ölçüde zedelemektedir. Gerek ceza ve gerek hukuk davalarında davanın biran önce sonuçlanması gerek toplum ve gerekse bireyler açısından son derece önemlidir.

Yargılamanın hızlanması ve adaletin gerçekleşmesi şartlarından biri ve belki de en önemlisi tebligat müessesesinin tam ve hızlı çalışmasıdır. Bu şekilde zamanın delilleri yıpratması, hatta yok etmesi engellenecek, masum sanık biran önce temize çıkarılacaktır. Yine cezanın hızlı bir şekilde tatbik edilmesiyle vatandaşların kafasında suç işleyenin cezalandırılacağı inancı kuvvetlenecek ve bu suretle toplumsal barışın sağlanmasına katkıda bulunulacaktır. Aynı şekilde hukuk davaları açısından da davanın mümkün olduğunca hızlı bir şekilde sonuçlandırılması ve haklı olan kişinin hakkına kavuşması adalete olan güveni artıracaktır.

Tebliğat Kanununun 6, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 28, 34, 35, 53, 54, 55, 56, 59 uncu maddeleri ile ek 1 inci maddesinde değişiklik yapılmış ve 25 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve Kanuna 25/a maddesi eklenmiştir.

Bu bağlamda Tasarıyla genel olarak;

- PTT İşletmesi memurlarının kusur ve ihmali aranmaksızın tebliğ evrakının ziyaı hâlinde meydana gelen masraflardan PTT İşletmesinin sorumlu olması esas getirilmiştir.

- Birlikte oturan aile efradı ve hizmetçi dışında aynı konutta oturan diğer kişilere de tebligat yapılabilmesi imkânı getirilmiştir.

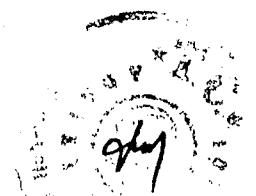
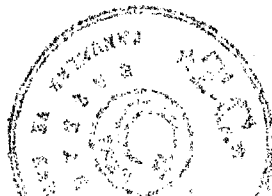
- Muhtar, ihtiyar heyeti azası ve zabıtaya tebliğ evrakını alma zorunluluğu getirilmiştir.

- Siyasî temsilcilik aracılığıyla yabancı ülkedeki Türk vatandaşlarına yapılan tebliğlerde, tebliğ evrakını almaktan kaçınan kötüniyetli kişilere karşı getirilen usulle, tebliğin yapılmış sayılacağı esas getirilmiştir.

- Adresini değiştirip yeni adresini bildirmeyen ve yeni adresi de tespit edilemeyen kişilere, evrakın bir nüshasının eski adresine ait binanın kapısına asılmasıyla tebliğ yapılmış sayılacağı düzenlenmiştir.

- Kanunun daha etkin uygulanması ve cezaların caydırıcılığının artırılması amacıyla Kanundaki cezalar yükseltilmiştir.

Tebliğat yaparken karşılaşılan sıkıntılar yargının yavaş işlemesinin nedenlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Tebligat konusunda karşımıza çıkan sorunları çözerek yargıyı hızlandırmak, “tam ve zamanında” adaletin teminini sağlamak ve tebligat işlemlerindeki gecikmeleri önlemek amacıyla bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddede yapılan değişiklikle PTT İşletmesinin tebligatı yapmakla görevli memurlarının kusur veya ihmali aranmaksızın, mücbir hâller dışında, ziyaa uğrayan tebliğ evrakının yeniden tanzim ve tebliği için gerekli masraflardan sorumlu tutulması sağlanarak, tebligatın daha dikkat ve özenle yapılması amacı güdülmüştür.

Madde 2- Maddeyle tebligatın, hizmetçisi dışında aynı konutta oturan diğer kişilere de yapılması imkânı getirilerek, tebligatın daha kolay yapılması ve böylece yargılamanın hızlandırılması amaçlanmıştır.

Madde 3- Maddeyle Tebligat Kanununun 16 ncı maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak ve aynı amaçla değişiklik yapılmıştır.

Madde 4- Maddeyle, "hüviyeti" kelimesi "adı ve soyadı" şeklinde değiştirilerek adı ve soyadı tespit edilen kişiye tebligat yapılması imkânı getirilerek yargılamanın hızlandırılması amaçlanmıştır.

Diğer yandan kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka bir yere gitmesi durumunda tebliğin, ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarihten itibaren onbeş gün sonra yapılmış sayılacağı ilkesi getirilerek, bu durumdan kaynaklanan hak kayıplarının önlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 5- Maddeyle uygulamada, tebliğ memuru tarafından tebliğ olunacak evrakın muhtar, ihtiyar heyeti azası veya zabıtaya teslimi sırasında ortaya çıkan sıkıntıları gidermek amacıyla, bu kişilere evrakı kabul etme zorunluluğu getirilmiş ve böylece tebligat işlemlerinin hızlandırılması amaçlanmıştır.

Madde 6- Maddeyle Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Türk Medenî Kanunu ve diğer ilgili mevzuat göz önüne alınarak onsekiz yaşından küçük olanlar çocuk kabul edildiğinden bu kişilere bir yükümlülük getirmemek amacıyla, onbeş olan yaş sınırı onsekize çıkarılmıştır.

Madde 7- Maddeyle tebliğ mazbatasında tebliğ memurunun ad ve soyadının da bulunması zorunluluğu getirilerek yargılama aşamasında tebliğ yapan memurun kolayca tespitinin yapılması sağlanarak yargılamanın hızlandırılması amaçlanmıştır.

Madde 8- Maddeyle siyasi temsilcilik aracılığıyla yabancı ülkedeki Türk vatandaşlarına tebligat usulü yeniden düzenlenmiştir. Yeni getirilen düzenlemeyle, tebliğ evrakını almayan veya siyasi temsilcilığe gelmesine rağmen almaktan kaçınan kötüniyetli kişiye tebliğ yapılmış sayılması imkânı getirilmiştir. Böylece uygulamada büyük sorun olan Türk vatandaşlarına yurt dışı tebligatları daha hızlı ve daha az masrafla yapılması amaçlanmıştır.

Madde 9- Maddeyle tebliği çıkaran mercie, adresin meçhul olması hâlinde, muhatabın adresini resmî veya hususi müessese ve dairelerden gerekli gördükleri ile zabıta vasıtasıyla tahkik ve tespit ettirmesi sağlanmak suretiyle, Yargıtayın adres

tespitinde bütün yolların tüketilmemesinden dolayı verdiği bozma kararlarına da uygun olarak tebligatın daha sağlıklı yapılabilmesi amaçlanmıştır.

Madde 10- Maddeyle kazaî tebligatlarda verilen süreye rağmen tebligat giderleri ödenmemesi durumunda karşılaşılan farklı uygulamaların giderilmesi ve ödenmeyen tebligat gideri dava dilekçesinin tebliğine ilişkin ise davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi imkânı getirilerek, talepten vazgeçmiş sayılma gibi daha ağır bir sonuç yüklenmesine engel olunması amaçlanmıştır.

Madde 11- Maddeyle adresini değiştiren kimsenin yeni adresini bildirmediği ve yeni adresi de tespit edilemediği takdirde tebliğ olunacak evrakın kazaî merciin divanhanesine asılması usulünden vazgeçilerek, evrakın bir nüshasının eski adrese ait binanın kapısına asılması tebliğ için yeterli sayılmıştır. Ayrıca bundan sonra eski adrese çıkarılan tebliğlerin muhataba yapılmış sayılacağı esası getirilmiştir. Böylece uygulamada sıkıntılar yaratan kazaî merciin divanhanesine asma uygulamasından vazgeçilmiş ve tebliğin daha kolay yapılması amaçlanmıştır.

Madde 12- Maddeyle Kanunun daha etkin uygulanması ve cezaların caydırıcılığını sağlamak amacıyla maddede yer alan cezalar artırılmıştır.

Madde 13- Maddeyle Kanunun daha etkin uygulanması ve cezaların caydırıcılığını sağlamak amacıyla para cezaları artırılmıştır.

Madde 14- Maddeyle Kanunun daha etkin uygulanması ve cezaların caydırıcılığını sağlamak amacıyla maddede yer alan cezalar artırılmıştır.

Madde 15- Maddeyle Kanunun daha etkin uygulanması ve cezaların caydırıcılığını sağlamak amacıyla maddede yer alan cezalar artırılmıştır.

Madde 16- Maddeyle uygulanmadan kaldırılmış usul yöntemleri Kanun metninden çıkarılmıştır.

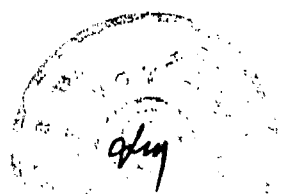
Madde 17- Maddeyle bağımız bölümde fiilen oturan bulunmaması hâlinde ilân tahtasına asılan tebligat örneklerinin bağımsız bölüm sahibine yapılmış sayılacağı kabul edilerek uygulamada bu kişilere tebligatta yaşanan sıkıntılar giderilmeye çalışılmıştır.

Madde 18- Tebligat Kanununun yurt dışındaki Türk vatandaşlarına tebligat usulünü düzenleyen 25 inci maddesinin ikinci fıkrası, 25/a maddesiyle ayrıntılı olarak yeniden düzenlendiğinden söz konusu fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 19- Maddeyle isimleri değişen kurumlar yeni isimleriyle yazılmıştır.

Madde 20- Yürürlük maddesidir.

Madde 21- Yürütme maddesidir.

TEBLİGAT KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

Madde 1- 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “memurlarının kusur veya ihmali yüzünden veya” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 2- 7201 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Aynı konutta oturan kişilere veya hizmetçiye tebligat:

Madde 16- Kendisine tebliğ yapılacak şahıs adresinde bulunmazsa tebliğ kendisi ile aynı konutta oturan kişilere veya hizmetçilerinden birine yapılır.”

Madde 3- 7201 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde yer alan “birlikte oturan ailesi efradından” ibaresi “aynı konutta oturan kişilere” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 4- 7201 sayılı Kanunun 20 ncı maddesinin birinci cümlesinde yer alan “hüviyeti” kelimesi “adı ve soyadı” şeklinde ve son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

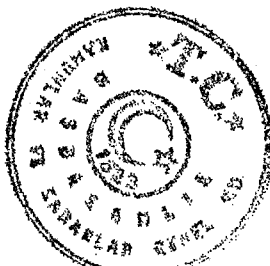
← “Bu maddeye göre yapılacak tebligatlarda tebliğ tarihi, tebliğ evrakının 13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı kişilere verildiği tarihte veya ihbarname kapıya yapıştırılmışsa bu tarihten itibaren onbeş gün sonra yapılmış sayılır.”

Madde 5- 7201 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde yer alan “zabıta amir ve memuruna” ibaresi “zabıta amir veya memuruna” şeklinde değiştirilmiş ve “teslim eder ve” ibaresinden sonra “bu kişiler tebliğ evrakını kabule mecburdurlar;” ibaresi eklenmiştir.

Madde 6- 7201 sayılı Kanunun 22 ncı maddesinde yer alan “onbeş” kelimesi “onsekiz” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 7- 7201 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin (8) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“8. Tebliğ evrakı kime verilmiş ise onun imzası ile tebliğ memurunun adı soyadı ve imzasını,”

Madde 8- 7201 sayılı Kanunun 25 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 25/a maddesi eklenmiştir.

“Siyasi temsilcilik aracılığıyla yabancı ülkedeki Türk vatandaşlarına tebligat:

Madde 25/a- Yabancı ülkede kendisine tebliğ yapılacak kimse Türk vatandaşı olduğu takdirde tebliğ o yerdeki Türkiye Büyükelçiliği veya Konsoloslugu aracılığıyla da yapılabilir.

Bu hâlde bildirim Türkiye Büyükelçiliği veya Konsoloslugu veya bunların görevlendireceği bir memur yapar.

Tebliğin konusu ve hangi merci tarafından çıkarıldığı bilgisiyle otuz gün içinde başvurulmadığı takdirde tebliğin yapılmış sayılacağı ihtarını içeren bildirim, muhataba o ülkenin mevzuatının izin verdiği yöntemle gönderilir.

Bildirimin o ülkenin mevzuatına göre muhataba tebliğ edildiği belgelendirildiğinde, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Türkiye Büyükelçiliği veya Konsolosluguna başvurulmadığı takdirde tebligat otuzuncu günün bitiminde yapılmış sayılır. Muhatap Türkiye Büyükelçiliği veya Konsolosluguna başvurduğu takdirde tebliğ evrakını almaktan kaçınırsa bu hususta düzenlenecek tutanak tarihinde tebliğ yapılmış sayılır. Evrak bekletilmeksizin merciine iade edilir.”

Madde 9- 7201 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

← “Bununla beraber tebliği çıkaran merci, muhatapın adresini resmî veya hususi müessese ve dairelerden gerekli gördüklerine ve zabıta vasıtasıyla tahkik ve tespit ettirebilir.”

Madde 10- 7201 sayılı Kanunun 34 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Davalara ilişkin tebligat giderleri 5 inci maddeye göre ödenir. Verilen süreye rağmen ödenmezse, ödenmeyen tebligat gideri dava dilekçesinin tebliğine ilişkin ise dava açılmamış sayılır. Diğer hallerde tebligat konusu talepten vazgeçilmiş sayılır.”

Madde 11- 7201 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Adresini değiştiren kimse yenisini bildirmediği ve yeni adres tebliğ memurunca da tespit edilemediği takdirde tebliğ olunacak evrakın bir nüshası eski adrese ait binanın kapısına asılır ve asılma tarihi, tebliğ tarihi sayılır.

Bundan sonra eski adrese çıkarılan tebliğler muhataba yapılmış sayılır.”

Madde 12- 7201 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “otuzbin liradan yüzbin liraya” ibaresi “birmilyar liradan üçmilyar liraya” ve ikinci fıkrada yer alan “on beş günden altı aya” ibaresi “üç aydan bir yıla” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 13- 7201 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “onbeşbin liradan ellibin liraya” ibaresi “beşyüz milyon liradan ikimilyar liraya” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 14- 7201 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “otuzbin liradan yüzbin liraya” ibaresi “birmilyar liradan üçmilyar liraya”; (b) bendinde yer alan “onbeşbin liradan ellibin liraya” ibaresi “beşyüz milyon liradan ikimilyar liraya”; (c) bendinde yer alan “otuzbin liradan yüzbin liraya” ibaresi “birmilyar liradan üçmilyar liraya”; ikinci fıkrasında yer alan “(15) günden altı aya” ibaresi “üç aydan bir yıla” ve “(3) aydan (5) seneye” ibaresi “bir yıldan beş yıla” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 15- 7201 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinde yer alan “bir aydan üç aya kadar hapis ve onbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası” ibaresi “üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşyüz milyon liradan üçmilyar liraya kadar ağır para cezası” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 16- 7201 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

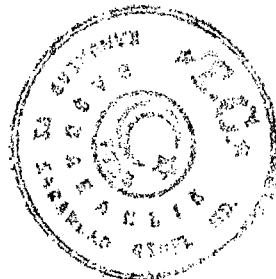
“Davetiye, basit usulü muhakeme davetiyesi, yemin davetiyesi bu zarfın içine konmadan da gönderilebilir.”

Madde 17- 7201 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bağımsız bölümde fiilen oturan yoksa ilân tahtasına asılan tebligat örneği bağımsız bölüm sahibine yapılmış sayılır.”

Madde 18- 7201 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 19- 7201 sayılı Tebligat Kanununda yer alan “Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi” ibaresi “Posta Telgraf Teşkilâtı Genel Müdürlüğü” ve “Cumhuriyet Müddeiumumiliği” ibaresi “Cumhuriyet Savcılığı” olarak değiştirilmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

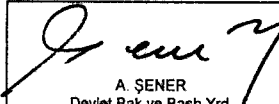
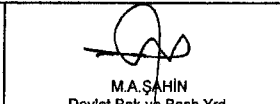
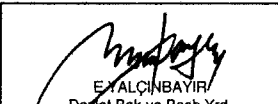
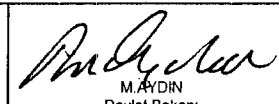
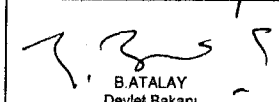
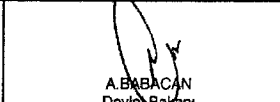
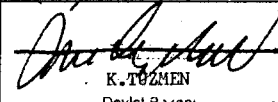
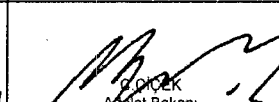
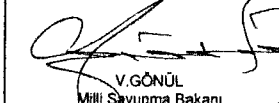
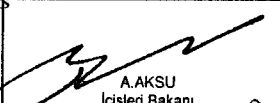
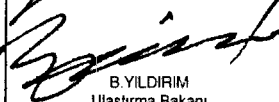
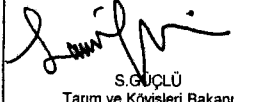
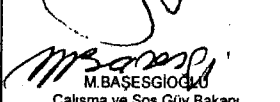
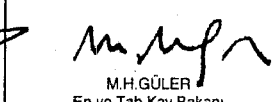
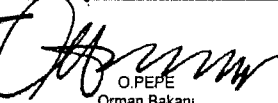
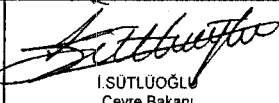
T/ 428

Madde 20 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 21 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

MEHMET ALİ ŞAHİN
--ABDULLAH GÜL--
BAŞBAKAN V.

 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 E. TALÇINBAYIR Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. AYDIN Devlet Bakanı
 B. ATALAY Devlet Bakanı	 A. BABACAN Devlet Bakanı	 K. TOZMEN Devlet Bakanı	 P. DÖCEK Devlet Bakanı
 V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 Y. YAKIŞ İçişleri Bakanı	 K. İNAKİTAN Maliye Bakanı
 E. MUMCU Millî Eğitim Bakanı	 Z. ERGEZEN Bayındırlık ve İskan Bakanı	 B. DALGIÇ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S. ÇUÇLU Tarım ve Köyler Bakanı	 M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı
 H. ÇELİK Kültür Bakanı	 G. AKŞİT Turizm Bakanı	 O. PEPE Orman Bakanı	 İ. SÜTLÜOĞLU Çevre Bakanı

Dosya No.

101-602

246